

Використання запропонованої методики зменшує час на проведення та підготовку аудиту, сприяє раціоналізації і контролю за роботою асистентів. Все це дозволяє підвищити ефективність аудиту, зменшує витрати на його проведення та дозволяє отримати більшу кількість аудиторських доказів.

Список використаних джерел:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258–VIII. Відомості Верховної Ради України, 2018, № 9, Ст. 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2258-19>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Сенишин Б.Б., Сподарик Т.І.

студенти;

Науковий керівник: Шот А.П.

кандидат економічних наук, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ БЮРО ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Сучасна система державного фінансового контролю не забезпечує належного рівня фінансово-бюджетної дисципліни як загалом у державі, так і на регіональному і місцевому рівнях. Варто відзначити, що переважна більшість контрольно-перевірочних процедур має фіскальний характер і практично здійснюється у вигляді перевірок і ревізій. Ці методи не дають змоги запобігти існуванню негативних явищ чи усунути причини їх виникнення, а лише констатують фінансові порушення.

За даними статистики Генеральної прокуратури України у 2018 р. було зареєстровано 1688 кримінальних правопорушень щодо ухилення від сплати податків. Даний показник є більшим від попереднього 2017 року на 27% [1].

При цьому слід зауважити, що лише 39 кримінальних проваджень із 1688 були передані до суду та притягнені до кримінальної відповідальності, що становить лише 2,4% [1].

Тож можна стверджувати, що відкриті кримінальні провадження залишаються лише засобом тиску та переслідуванням платників податків, а не механізмом притягнення до відповідальності за ухилення від сплати податків.

Для виправлення цієї ситуації необхідно насамперед напрацювати єдину державну стратегію боротьби зі злочинами у сфері державних фінансів, ресурсно й кадрово вдосконалити організацію протидії негативним явищам в економіці країни. З огляду на потребу високопрофесійного управління з боку держави у сфері фінансових відносин та з метою підвищення прозорості, ефективності й результативності державного фінансового контролю варто створити єдиний орган – Бюро фінансових розслідувань України, що дозволить усунути дублювання функцій правоохоронних і фіскальних органів у сфері боротьби з економічними правопорушеннями.

Метою роботи є визначення передумов створення і успішного функціонування Бюро фінансових розслідувань в Україні.

Відповідно до проекту Закону України «Про Бюро фінансових розслідувань», Бюро фінансових розслідувань – це центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику з питань запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, які прямо чи опосередковано заподіюють шкоду публічному інтересу у сфері фінансів.

Головна особливість даного органу полягає у застосуванні своєрідних принципів, функцій, завдань та повноважень. Діяльність Бюро фінансових розслідувань має базуватись на застосуванні таких основних принципів (табл. 1).

Дані принципи дають, змогу не лише забезпечити ефективне функціонування Бюро фінансових розслідувань, а й дозволять підвищити національну безпеку у фінансовій сфері за допомогою належного рівня організації та координації діяльності фіскальних і контролюючих органів.

Таблиця 1

Основні принципи діяльності Бюро фінансових розслідувань

№	Принцип	Характеристика
1.	<i>Верховенства права</i>	Найвищими цінностями вважаються сама людина, а також її права і свободи, які визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.
2.	<i>Пріоритету отримання прав та інтересів</i>	Грунтується на дотриманні прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України.
3.	<i>Законності</i>	Полягає у здійсненні діяльності виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.
4.	<i>Повага до особи та соціальної справедливості</i>	Передбачає гідне ставлення до будь-якої особи; невтручання в її особисте і сімейне життя; недопущення привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.
5.	<i>Оперативності</i>	Являє собою негайне та безпосереднє вживання заходів щодо боротьби з кримінальними правопорушеннями, протидія яким віднесена до компетенції Бюро фінансових розслідувань.
6.	<i>Безсторонності та незалежності</i>	Грунтується на здійсненні своїх повноважень без особистої заінтересованості у справі, самостійно, незалежно від інших органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб.

(Закінчення таблиці 1)

№	Принцип	Характеристика
7.	<i>Відкритості та прозорості</i>	Полягає у постійному інформуванні органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також громадськості про свою діяльність. Даний орган забезпечує доступ до публічної інформації, володільцем якої воно є, у порядку та відповідно до вимог, визначених законом.
8.	<i>Політичної нейтральності</i>	Забезпечує здійснення діяльності незалежно від політичних переконань та партійної належності.
9.	<i>Нульової толерантності до проявів корупції</i>	Будь-який прояв корупційної діяльності працівника Бюро фінансових розслідувань невідкладно фіксується підрозділом внутрішнього контролю Бюро фінансових розслідувань, іншими уповноваженими органами.

Джерело: складено на основі [2]

Основними завданнями, які ставить перед собою Бюро фінансових розслідувань згідно законопроекту є [2]:

1) запобігання та виявлення кримінальних правопорушень суб'єктів господарської діяльності у сфері державних фінансів;

2) здійснення розслідувань кримінальних правопорушень, а також їх розкриття в економічному, зокрема, в фінансовому секторі;

3) прийняття участі в процесі забезпечення безпеки держави шляхом комплексної протидії кримінальним правопорушенням, які несуть суттєвий негативний вплив на національну економіку;

4) підготовка пропозицій щодо формування ефективної державної політики у сфері комплексної протидії кримінальним правопорушенням.

Враховуючи реалії сьогодення, репутація фіскальних і правоохоронних органів перебуває на досить низькому рівні. Крім того, широке коло повноважень, якими будуть наділені працівники Бюро фінансових розслідувань викликатиме занепокоєння у населення.

На нашу думку, одним з основних завдань такої служби буде отримання довіри у суспільства шляхом реалізації наданих повноважень з метою захисту фінансової системи держави та протидії економічним правопорушенням. Разом з тим, створення Бюро фінансових розслідувань в Україні без довіри до влади та державних установ немає жодної перспективи та може призвести лише до додаткового витрачання коштів платників податків на реструктуризацію та збільшення витрат на «супроводження» підприємницької діяльності [3].

Слід зауважити, що створення Бюро фінансових розслідувань в Україні дасть можливість:

1) імплементації у вітчизняне законодавство європейської моделі органів, що поєднують в собі контрольно-перевірочні функції з функціями досудового розслідування у сфері запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями;

2) усунення розгалуженої та неефективної системи правоохоронних та інших органів державної влади, що здійснюють контрольно-перевірочні заходи і досудове розслідування у сфері запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями;

3) встановлення статусу та компетенції центрального органу виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави, прав та обов'язків його співробітників, службовців та працівників;

4) проведення оперативно-розшукових заходів та досудового розслідування, здійснення фінансового контролю і окремих функцій податкового, митного контролю, які визначаються завданнями, покладеними на центральний орган виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави;

5) визначення системи та статусу керівництва центрального органу виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави;

6) організації взаємодії центрального органу виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави з іншими державними органами, які беруть участь у здійсненні запобігання та боротьби з економічними правопорушеннями і фінансового контролю;

7) фінансування, матеріально-технічного та соціального забезпечення центрального органу виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави;

8) соціального, правового захисту, пенсійного забезпечення, відповідальності осіб, які працюють або проходять службу у центральному органі виконавчої влади у сфері охорони економічної безпеки держави.

Отже, необхідність ведення ефективної боротьби з економічними правопорушеннями і корупцією, а також формування надійної системи забезпечення економічної безпеки держави потребує створення в Україні єдиного центрального органу виконавчої влади – Бюро фінансових розслідувань, діяльність якого буде спрямована на виявлення, попередження, припинення, розкриття і розслідування протиправних посягань на права людини і громадянина, інтереси суспільства і держави у фінансово-економічній сфері. В Україні найбільш доцільним, на наш погляд, є створення якісно нового державного органу, який би здійснював в повному обсязі функції щодо виявлення та розкриття правопорушень у фінансовій системі держави.

Список використаних джерел:

1. Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/>
2. Проект Закону України від 30.08.2019 р. «Про Бюро фінансових розслідувань». URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66516
3. Сушко Д. Інструмент тиснення. *Інвестгазета*. 2013. № 10. С. 15–16.